

Za každým člověkem se skrývá příběh

Psychicky závislími se můžeme stát prakticky na čemkoliv, co nám z krátkodobého hlediska přináší uspokojení nebo úlevu a z dlouhodobého hlediska spíš škodí, říkají Eleanor Toulavá a Martina Věžníková z Adiktologické ambulance Jihlava.

■ Veronika Dawidowicz

Jak se pozná, že je člověk závislý?

Závislost poznáme podle toho, že máme nutkavou potřebu či touhu opakovat určitou činnost, která nám navozuje příjemné pocity nebo přináší úlevu od nějaké formy utrpení. Zároveň nám daná činnost přináší do života komplikace a z dlouhodobého hlediska škodí nám i našemu okolí. Navíc postupně nad svým užíváním a chováním ztrácíme kontrolu. Často aniž bychom si to ze začátku uvědomovali.

Na čem všem člověk může být závislý?

Člověk se může stát psychicky závislým prakticky na čemkoliv. Látky nebo činnosti, které by se daly označit za návykové, se však velmi liší v míře škodlivosti našemu organismu a lidské společnosti a také v tom, jak rychle a v jaké míře na nich vzniká psychická a fyzická závislost. Některé chování, které by se dalo označit za závislost, nám tak může teoreticky procházet celý život, jiné si začne rychle vybírat vysokou daň.

PODLE Martiny Věžníkové (na snímku vpravo) nelze ani po dokončení léčby člověka se závislostí s jistotou říci, zda je to napařád. Foto: Veronika Dawidowicz

Pokud se budeme bavit o látkové závislosti – pozná člověk sám, že je závislý, nebo to dřív vidí jeho okolí?

Člověk si uvědomí, že je na něčem závislý ve chvíli, kdy nahlédne škodlivosti svého užívání, ale i přes negativní dopady se ho nechce nebo nedokáže jen tak vzdát.

Proces mezi uvědoměním si vlastní závislosti a dosažením motivace a schopnosti se od ní osvobodit, je u každého člověka jiný a může se stát, že okolní lidé rozpoznají jeho závislost dřív než on sám. Nedá se to ale zobecňovat.

Máte přehled o tom, kolik je v Jihlavě lidí závislých na návykových látkách?

Pokud bych vycházela z posledních dostupných údajů ÚZIS ČR (2022) tak za rok 2021 bylo v ambulanci psychiatrické péči s diagnózou F10 – F19 (Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním psychoaktivních látek - pozn. redakce) léčeno 1647 osob.

Na co se u závislých lidí zaměřujete?

Na člověka v jeho celistvosti. Tedy na vztahy, práci, zájmy, vnitřní pro-

žívání, plány. Nikdo nežijeme ve vakuu. Do naší cílové skupiny patří i blízcí lidé osob závislých nebo závislostí ohrožených, pokud nás osloví.

Veřejnost často závislé lidi odsuzuje. Jsou to pro ně „feťáci“ a tím to hasne. Je to opravdu tak jednoznačné, nebo se za každým skrývá příběh?

Myslím, že za každým člověkem se skrývá příběh, který kdybychom znali, nemohli bychom k jeho osudu být lhostejní. Ale zajímat se o příběhy ostatních a vnímat je v první řadě jako lidské bytosti je nárok na náš čas, naši emocionální kapacitu.

Často je snazší druhého označit nálepkou s negativní konotací, která ho degraduje na něco méně, než jsem já sám. Tím se mi uleví, protože když ho nevnímám jako rovnocennou bytost a nemusím se s ním zaobírat.

Nestačilo by prostě závislým lidem jen vzít tu jejich drogu?

Je snadné propadnout dojmu, že problémem člověka se závislostí je užívání jako takové a že pokud najde vůli přestat, je problém vyřešený. Tak to ale není. Droga plní v životě člověka se závislostí určitou roli, a když ji odstraníme, zůstane po ní prázdnota, se kterou se musí naučit pracovat jiným způsobem. Naučit se žít život, ve které už návykovou látku nepotřebuje, je dlouhý a složitý proces.

(Pokračování na str. 21.)

THE MUSIC OF **HANS ZIMMER**
v podání
THE ORCHESTRA **LORDS OF THE SOUND**
23.11. | DKO JIHLAVA

Spider man 2 | The Dark Knight | Lone Ranger | Interstellar | Dune
Sherlock Holmes | Man of Steel | Pearl Harbor | Gladiator | Inception
Pirates of the Caribbean | Spirit | Wonder Woman | The Lion King

www.artpartner.cz

ticketportal VSTUPENKY NA DOSAH
Ticket-Online.cz

4 TENOŘI
a Unique Quartet

! TIP NA VÁNOČNÍ DÁREK !

galakonzert

12.3.2024 | 19:00 HOD.
DKO Jihlava - divadelní sál

JIHLAVA

PŘEDPRODEJ: on-line na: WWW.TICKETEVENT.CZ